

"...

I- İPTAL VE YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN GEREKÇESİ

Dava dilekçesinin gerekçe bölümü şöyledir:

"

1) 03.06.2011 Tarihli ve 634 Sayılı 'Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin Tümünün ve Ayrı Ayrı Tüm Maddeleri ile Eklerinin Anayasaya Aykırılığı

Parlamenter demokrasi ve kuvvetler ayrılığı ilkesini kabul eden Anayasanın 7 nci maddesinde 'yasama yetkisi', Türk Ulusu adına TBMM'ne verilmiş ve bu yetkinin devredilemeyeceği açıkça belirtilmiştir. Bunun tek istisnası, Anayasanın 91 inci maddesinde Bakanlar Kurulu'na kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmesidir. Bu istisnai yetkinin 'yetki devri' niteliğine bürünmemesi için, Anayasa Mahkemesi'nce de belirtildiği üzere, KHK çıkarma yetkisinin 'önemli, ivedi ve zorunlu' durumlarda verilmesi, ayrıca bu koşulların birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.

Her şeyden önce, tek parti çoğunluğunun yasama organına egemen olduğu, İçtüzük uyarınca muhalefetin yeterince konuşamadığı ve bu nedenlerle neredeyse 3-5 günde yasa çıkarılabildiği bir ortamda, Bakanlar Kurulu'na KHK çıkarma yetkisi verilmesi, anayasal kuralın amacı ve özüyle bağdaşmamaktadır.

634 sayılı KHK, 6 Nisan 2011 günlü, 6223 sayılı Yetki Yasası'na dayanılarak Bakanlar Kurulu'na kabul edilmiştir. 6223 sayılı Yetki Yasası, 3 Mayıs 2011 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anamuhalefet Partisi (CHP) TBMM Grubu tarafından, bu Yetki Yasası'nın iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne dava açılmıştır.

Anayasa Mahkemesi, dayandığı yetki yasası Anayasaya aykırı bulunarak iptal edilen KHK'leri, haklarında dava açılması durumunda, içeriğine girmeden, salt yetki yasaları iptal edildiği için, aşağıdaki gerekçeyle iptal etmiştir.

'Olağanüstü hal KHK'leri dayanaklarını doğrudan doğruya Anayasadan (m. 121) alırlar. Bu tür KHK'lerin bir yetki yasasına dayanması gerekli değildir. Buna karşılık olağan dönemlerdeki KHK'lerin bir yetki yasasına dayanması zorunludur. Bu nedenle, KHK'ler ile dayandıkları yetki yasası arasında çok sıkı bir bağ vardır.

'KHK'nin Anayasaya uygun bir yetki yasasına dayanması, geçerliliğinin önkoşuludur. Bir yetki yasasına dayanmadan çıkartılan veya dayandığı yetki yasası iptal edilen bir KHK'nin kurallarının, içerikleri yönünden Anayasaya aykırılık oluşturmaları bile Anayasaya uygunluğundan söz edilemez.

Bir yetki yasasına dayanmadan çıkartılan veya yetki yasasının kapsamı dışında kalan ya da dayandığı yetki yasası iptal edilen KHK'lerin anayasal konumları birbirinden farksızdır.

Böyle durumlarda, KHK'ler anayasal dayanaktan yoksun bulunduklarından, içerikleri Anayasaya aykırı bulunmasa bile, dava açıldığında iptalleri gerekir.

Bu nedenlerle, iptaline karar verilen bir yetki yasasına dayanılarak çıkarılan KHK'lerin, Anayasanın Başlangıcı'ndaki 'hiçbir kişi ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı', 2 nci maddesindeki 'hukuk devleti' ilkeleriyle 6 ncı maddesindeki 'Hiç kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz' kuralı ve KHK çıkarma yetkisine ilişkin 91 inci maddesiyle bağdaştırılmaları olanaksızdır.'

Anayasa Mahkemesi, yukarıda yer verilen gerekçelerle, dayandıkları 4588 sayılı Yetki Yasası 05.10.2000 günlü, E.2000/45, K.2000/27 sayılı kararla iptal edilen 606, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 615, 616, 617, 618, 619, 621, 623, 624, 626, 628, 629 sayılı KHK'leri; içeriklerine girmeden, salt anayasal dayanaktan yoksun kaldıkları için, Anayasanın başlangıcı ile 6 ncı ve 91 inci maddelerine aykırı duruma geldiklerini belirterek iptal etmiştir. (Sırasıyla kararlar: K.2000/29, K.2000/45, K.2000/37, K.2000/40, K.2000/42, K.2000/44, K.2000/39, K.2000/46, K.2000/38, K.2000/36, K.2000/35, K.2000/34, K.2000/43, K.2000/41, K.2000/33, K.2000/32, K.2000/30, K.2000/31)

Bu itibarla, 6223 sayılı Yetki Yasası iptal edildiğinde 634 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, yasal dayanaktan yoksun kalacağından, 03.06.2011 tarihli ve 634 sayılı 'Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin; esasa girmeden tümünün ve ayrı ayrı tüm maddeleri ile eklerinin Anayasanın Başlangıcı ile 2 nci, 6 ncı ve 91 inci maddelerine göre iptali gerekir.

2) 03.06.2011 Tarihli ve 634 Sayılı 'Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 28 inci Maddesinin (2) Numaralı Fıkrasındaki, " veya özel " İbaresinin Anayasaya Aykırılığı

03.06.2011 tarihli ve 634 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinin (2) numaralı fıkrası ile, Bakanlığın yurt dışı teşkilatında görevlendirileceklerin, Bakanlık teşkilatında en az dört yıl süreyle çalışmış olmaları ve hâlen Avrupa Birliği İşleri Uzmanı veya daha üst kadrolarda çalışıyor olmaları gerekeceği ve ayrıca, en az dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun, kamu veya özel sektörde yurt içinde ya da yurt dışında Avrupa Birliği alanında en az beş yıllık deneyime sahip kişilerin de yurt dışı teşkilatına atanabileceği hüküm altına alınmıştır.

Bu düzenlemeye göre, Avrupa Birliği alanında özel sektörün yurtiçi veya yurtdışı birimlerinde en az beş yıl çalışmış olanlar, Avrupa Birliği Bakanlığının yurtdışı teşkilatına atanabilecektir.

Anayasanın 128 inci maddesinin birinci fıkrasında, Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görüleceği; memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri ile aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işlerinin kanunla düzenleneceği kuralı getirilmiştir.

Memurların nitelikleri, memuriyete girişleri, adaylık süresi içinde yetiştirilmeleri, başarılı olanların memuriyete atanmaları, derece ve kademe içinde yükselmeleri, üst derece

kadrolar ile kadro görev unvanlarına atanmaları, kurumlar arası nakilleri, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri ile aylık, ödenek ve diğer özlük işleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda düzenlenmiştir.

657 sayılı Yasada öngörülen şartlara göre memuriyete girmemiş, adaylık eğitimini başararak Devlet memurluğuna atanmamış dört yıllık yüksekokul mezunu herhangi birinin, Avrupa Birliği alanında özel sektörün yurt içi ve yurt dışı birimlerinde beş yıl deneyime sahip olduğu gerekçesiyle doğrudan Avrupa Birliği Bakanlığının yurtdışı teşkilatına ait memuriyet kadrolarına atanması, Anayasanın 128 inci maddesinde öngörülen kurallarla bağdaşmamaktadır.

Açıklanan gerekçeyle, 634 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasındaki " veya özel " ibaresi, Anayasanın 128 inci maddesine aykırı olduğundan iptali gerekir.

III. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

6223 sayılı Yetki Yasasının iptali veya yürürlüğünün durdurulması durumunda 634 sayılı KHK yasal dayanaktan yoksun kalacağından, 634 sayılı KHK'nin yürürlüğünün durdurulması gerekmektedir.

Avrupa Birliği Bakanlığının yurtdışı teşkilatına, şartları uyan kamu görevlilerinin atanmaları gerekir iken; 634 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasındaki Anayasanın 128 inci maddesine aykırı düzenleme nedeniyle kamu görevlisi olmayan özel sektör çalışanları atanabilecek ve böylece bir yandan, Devletin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, şartları taşımayan ve kamu görevlisi bilgi, birikim ve deneyimine sahip olmayan kişiler tarafından yürütülerek kamu hizmetleri zafiyete uğratılırken, diğer yandan bu atamalardan dolayı atanma şartları taşıyan kamu görevlilerinin atanmamasından dolayı telafisi olmayan zararları olacaktır.

Öte yandan, Anayasal düzenin hukuka aykırı kural ve düzenlemelerden en kısa sürede arındırılması, hukuk devleti olmanın en önemli gerekleri arasında sayılmaktadır. Anayasaya aykırılıkların sürdürülmesi, özenle korunması gereken hukukun üstünlüğü ilkesini de zedeleyecektir. Hukukun üstünlüğünün sağlanamadığı bir düzende, kişi hak ve özgürlükleri güvence altında sayılamayacağından, bu ilkenin zedelenmesi hukuk devleti yönünden giderilmesi olanaksız durum ve zararlara yol açacaktır.

Bu zarar ve durumların doğmasını önlemek amacıyla, Anayasaya açıkça aykırı olan ve iptali istenen hükümlerin iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin de durdurulması istenerek Anayasa Mahkemesine dava açılmıştır.

IV. SONUÇ VE İSTEM

03.06.2011 tarihli ve 634 sayılı 'Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin;

1) Tümü ve ayrı ayrı tüm maddeleri ile ekleri usulden Anayasanın Başlangıcı ile 2 nci, 6 ncı ve 91 inci maddelerine;

Esas Sayısı:2011/83
Karar Sayısı:2012/126

2) 28 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasındaki " veya özel " ibaresi, Anayasanın 128 inci maddesine;

aykırı olduklarından iptallerine ve uygulanması halinde giderilmesi güç ya da olanaksız zarar ve durumlar olacağı için, iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesine ilişkin istemimizi saygı ile arz ederiz."